

BRIEF VAN EEN FRONTSOLDAAT

NA DE CAPITULATIE OP 15 MEI 1940 NOG NIET TERUG NAAR VROUW EN KINDEREN

Het Duitse leger viel op 10 mei 1940 Nederland binnen en na een korte maar hevige strijd capituleerde het Nederlandse leger op 15 mei daaropvolgend. Dit betekende echter niet, dat de soldaten direct weer naar huis konden gaan.

In augustus 1939 waren in verband met de algehele mobilisatie de soldaten, waaronder ook veel Koedijkers, al opgeroepen voor het leger. Op 24 mei 1940 werd het leger weer gedemobiliseerd en op 1 juni 1940 werden de Nederlandse krijgsgevangenen door de Duitsers vrijgelaten. Pas daarna mochten de meeste soldaten weer terug naar hun familie.

Onderstaande brief werd in deze tijd tussen capitulatie en het weer naar huis mogen geschreven.

BRIEF VAN EEN FRONTSOLDAAT

Vianen, 22 Mei 1940

Aan mijn vrouw en kinderen

Vanmorgen je brief ontvangen en daaruit vernomen dat het uitstekend met jullie is. Je hoeft over mij ook niet in te zitten hoor, ik ben kerngezond en het ontbreekt me aan niets. Alleen vervelen we ons afschuwelijk en zouden het liefst direct naar huis willen, laten we hopen dat dit spoedig gebeurt.

Het is hier wat de geruchten aangaat weer net als altijd, de één zegt we vertrekken morgen, de ander zegt, met een paar dagen, maar we weten geen van allen precies wanneer. Dat zal wel weer als een donderslag uit een heldere hemel afkomen. Gister en eergisteren was het zo goed als zeker dat we deze week zouden vertrekken en nu zijn de meningen hieromtrent weer verdeeld.

Ik geloof niks meer voor ik het zie. Ze hebben ons tijdens de oorlog al zoveel wijs gemaakt. Ze vertelden dat de Fransen en Engelsen ons hielpen en dapper aan onze zijde meevochten, maar achteraf bleek het allemaal kletspraat te wezen. We hebben steeds onze eigen bonen moeten doppen en daar was heel wat houwen en keren mee.

Ik heb drie nachten zo goed als niet geslapen. Het valt niet mee hoor om de vrolijke keuken in zo'n herrie bij elkaar te houden. Maar de jongens hebben steeds te eten gehad en daarvoor zijn ze zeer erkentelijk. 's Nachts moest ik geregeld foerageren, met auto's, en als je dan per slot van rekening was waar je wezen moest dan was daar niks.

Die Duitse vliegtuigen lieten ons ook geen ogenblik met rust. Het heeft wel eens geen haar gescheeld! Maar we hebben het er weer afgebracht en alles is nog oké. We mogen ons wel gelukkig prijzen, dat wij er allen zonder één schrammetje afgekomen zijn, want dat mag toch wel een wonder heten.

We zijn twintig uur achtereen op de terugtocht geweest en in de nood leer je je vrienden kennen. De grootste helft der officieren (en dan druk ik me zeer in hun voordeel uit) maakten hals over kop dat ze uit de stellingen kwamen en knepen er liefst per auto tussenuit. Ja dat waren flinke kerels hoor, maar nou zwam ...(hier ontbreken een paar woorden)... de terugtocht is goed gelukt, dat hebben we zelf georganiseerd, terwijl de granaten over ons heen suisden. Dat zal ik je nog wel eens vertellen hoe een en ander is gegaan als ik er tenminste lust toe heb.

Je zult het nu wel druk hebben met je logés. Werk maar niet te veel hoor, ga maar genieten van het schitterende weer dat we tegenwoordig hebben, want dat is in één woord af.

1940 op het slagveld bij de Grebbeberg

Wij zijn bij particulieren ingekwartierd. Ik heb een lekker ledikant om te slapen, er is een grote wastafel en er is een waterleiding. En dat waren we al sinds lang niet meer gewend!

Het studeren wordt tegenwoordig niks. Ik heb de boel maar opgeborgen.

Wat zal het heerlijk wezen als we weer rustig bij elkaar zijn. Wat kan ik daar toch naar verlangen.

Gaat Jantje al weer naar school? En die Klaasje, die knijpt Pietje al in zijn wang!

Nu zodra we thuis zijn beginnen we weer met frisse moed!

Zijn de jongens al weer aan het werk?

Ik hou eerst nog twee dagen vakantie hoor als ik thuis kom, maar dan zal het hopelijk mooi weer wezen.

We zijn weer geheel uitgerust. Mijn gehele gezicht is verveld van de zon. We zitten hier in het uiterste puntje van Zuid-Holland, dertien kilometer ten zuiden van Utrecht.

Wat hebben we ook een pracht van een Koninklijke familie niet. Zodra er vuil aan de knikker kwam hebben ze hem gesmeerd. Ja dat is ook een enig stel.

Over mij behoeven jullie in het geheel niet in te zitten hoor, ik ben zo gezond als een vis

Nu ik ga er een eind aan maken en ik hoop dat wij spoedig weer bij elkaar zijn dan kan ik jullie weer eens heerlijk knuffelen. Ik heb weer heel wat schade in te halen.

Jullie liefhebbende man en papa

P.S. Doe allen de groeten van mij.

HET THUISFRONT

De soldaten werden in augustus 1939 in verband met de algehele mobilisatie plotseling opgeroepen en waren van de één op de andere dag uit hun vertrouwde omgeving weggerukt. Zij hadden ook plotseling geen werk en inkomen meer. Gezinnen van de kostwinners hadden dan ook geen inkomen meer. Deze gezinnen konden dan een uitkering aanvragen bij de gemeente.

Uit de brief blijkt wel, dat het een heel onzekere en spannende tijd is geweest en niet alleen voor de mannen, maar ook voor hun familieleden en gezinnen.

Cor Visser

Bron: Eigen archief